

Nyhetsbrev

Nr. 3 – 2009

Exposé över FoU:s arbete och samverkan
med kommunerna i Nordväst

Inledning

Det här är årets tredje Nyhetsbrev från FoU-Nordväst - något som kommer att bli ett stående inslag tre till fyra gånger per verksamhetsår. Avsikten är att göra det enklare att hålla sig uppdaterad om vad som pågår och vad som kommer att hända inom FoU.

Tidigare nyhetsbrev rörde frågor inom barn och ungdomsområdet samt missbruksområdet. Detta nyhetsbrev har en bredare ansats och kommer att orientera Er i vad som händer och sker inom FoU:s samtliga verksamhetsområden det vill säga socialt arbete med barn, ungdom och familj, försörjningsstöd, missbruk samt socialpsykiatri.

Barn, ungdom och familj

Inom barn och ungdomsområdet har det varit en hel del aktivitet under året.

FoU samverkar med socialsekreterare i Ekerö kommun. Uppdraget syftar främst till att utveckla arbetet med stöd till familjer där föräldrarna är i svår konflikt.

FoU har genomfört inventering av arbetet med målgruppen. För närvarande utarbetas kartläggningsinstrument/handlingsplan i samarbete med socialsekreterare vid Ekerö socialtjänst.

BBIC

Implementering och utvärdering av handläggningssystemet Barns Behov i Centrum (BBIC) fortsätter via nätverken för BBIC-ansvarig och BBIC-utbildare. Utvärdering av införandet och dokumentationssystemet har också påbörjats. Medel från länsstyrelsen har beviljats för projektet som löper till 2010. Under vintern kommer även Tore Svendsén, lektor i socialt arbete, att göra en studie av hur handläggarna bedömer implementeringen av BBiC.

Under hösten genomförs två seminarier för deltagarna i **BBIC-nätverken**:

- *BBIC – Hur får man till det?*

Föreläsare: Evelyn G Khoo, universitetslektor och forskare vid Socialhögskolan i Umeå.

- *Tema: Risk och riskbedömningar.*

Föreläsare: Tommy Lundström, professor vid institutionen för socialt arbete i Stockholm.

Ensamkommande flyktingbarn

FoU-Nordväst har tillsammans med FoU Södertörn och FoU-Nordost beviljats medel från EU:s flyktingfond för ett projekt som syftar till att få kunskap om hur man arbetar med mottagandet av de ensamkommande flyktingbarnen i FoU-enheternas kommuner, om barnets upplevelser av mottagandet samt hur det går för dem över tid. Projektet omfattar tre år fr o m 2009-01-01. Inom ramen för projektet arrangeras öppna seminarier för dem som arbetar med ensamkommande flyktingbarn (se under rubrik Seminarier) och respektive FoU-enhet bistår även med att anordna nätverksträffar mellan olika kommuner och yrkesgrupper bland dem som arbetar med målgruppen, i syfte att utveckla arbetet.

Seminarier

Nedanstående seminarier vänder sig till all personal inom barn och ungdom.

2009-10-20: 13 - 16. *Flyktens barn.*

Föreläsare: Elisabeth Elmeroth, docent/universitetslektor vid Human -vetenskapliga institutionen, Högskolan i Kalmar. Är författare till boken *Flyktens barn* och *Etnisk maktordning i skola och samhälle*

Lokal: Fatburen, Konferenslokal Nassa, KSL (Kommunförbundet Stockholms län). Adress: Södermalmsallen 36, T-bana Medborgarplatsen
Anmälan: riitta.eriksson@lidingo.se Anmäl senast 13 oktober

2009-11-11: 14 – 16 . *Socialtjänstens arbete med ensamkommande flyktingbarn.*

Föreläsare: Ingrid Persson, enhetschef, Familjevårdsenheten, Rinkeby.

Lokal: Lokal och anmälan meddelas inom kort på FoU:s hemsida

Ovanstående seminarier arrangeras inom ramen för EU-projekt.

2009-11-19: 9 00 – 12 00. *Vägen till förändring – en studie av socialtjänstens arbete med ungdomar som begår brott.*

Föreläsare: Anki Olsson, socialsekreterare.

Lokal: fullmäktigesalen, Solna stadshus

Samma dag arrangerar FoU i samarbete med referensgruppen för familjehemsvård ytterligare ett seminarium i fullmäktigesalen, Solna stadshus:

2009-11-19: 12 30 – 15 00. *Familjehemsplacerade barn – vad betyder läskunnighet och läsvanor för deras skolgång och framtida livschanser.*

Föreläsare: Gia Kjellen, socionom och biträdande forskare vid Göteborgs universitet.

Inbjudan och närmare information om anmälan till seminarierna, **11/11** och **19/11**, kommer inom kort på FoU:s hemsida.

Nätverk

2009-10-12: 9 30 – 11 00. Familjebehandlarna har nätverksträff. Lokal: FoU-Nordväst.

Referensgruppen för familjehemsvård träffas regelbundet på FoU-Nordväst. för närmare information kontakta Åsa Backlund på adress nedan.

Kontaktpersoner på FoU-Nordväst maria.gladh@sollentuna.se asa.backlund@sollentuna.se
---

Försörjningsstöd

Samverkan med kommunernas försörjningsstödsenheter har syftat till att formulera aktuella frågor som är aktuella för området.

Arbetande seminarier

Under året har arrangerats arbetande seminarier kring skilda teman som *Unga vuxna och försörjningsstöd* samt *Att lära av historien*. Ett seminarium återstår:

2009-10-22: 13 – 16. *Hur kan man arbeta professionellt utifrån den kunskap som finns?*

Samtliga seminarier har varit på FoU. I programutskicket om seminarierna fanns även hänvisning till litteratur alt. rapport som mer fördjupat temat för seminariet.

Seminarier

2009-10-05: 13 00 – 16 00. *Påverkar föräldrarnas socialbidragstagande barnens framtida bidragstagande.*

Föreläsare: Fil dr Karin Edmark och doktorand Kajsa Johansson, IFAU (Institutet För Arbetsmarknadspolitisk Utvärdering)

Lokal: FoU-Nordväst

Under planering är ytterligare ett seminarium i december i samarbete med IFAU.

Målgruppen för seminarierna har varit och är personal inom försörjningsstöd.

Försörjningsstödsdag

2009-11-12: 9 00 – 16 00. Program för dagen kommer under oktober.

Lokal: fullmäktigesalen, Solna stadshus.

Anmälan seminarier och heldagen i november: jenny.weister@sollentuna.se

Nätverk

En följd av vårens seminarium om Unga vuxna och försörjningsstöd är att det bildats ett nätverk i Nordväst för personal som möter denna målgrupp. Nätverket hade sitt första möte i september och kommer att fortsätta att träffas. Lokal: FoU-Nordväst

FoU träffar regelbundet cheferna inom Försörjningsstöd. Nästa möte är **2009-11-30**, 14 – 16.

Kontaktperson på FoU-Nordväst anders.arnsvik@sollentuna.se

Missbruk

I samarbete med Nordvästkommunerna och Beroendecentrum Stockholm startas ett 2-årigt utvecklingsarbete. Syftet är att skapa en gemensam kunskapsbas för all personal inom kommun och landsting med särskilt fokus på hur vi kan arbeta med människor med missbruk, beroende och samtidig psykiatrisk och/eller somatisk ohälsa. Olika personalgrupper eller funktioner inbjuds att genomföra detta tillsammans, lokalt där de är

verksamma. Detta utvecklingsarbete ska ses som en fortsättning på Riktlinjearbetet, som avslutades våren 2009. Målgrupp är i första hand personal som är ”utförare”: boendestödjare, personal inom sysselsättande verksamheter, skötare, hemtjänst med flera. Även sjuksköterskor och annan baspersonal inom öppenvårdspsykiatri liksom LSS-handläggare och handläggare inom socialtjänstens försörjningsstödsenheter kan ingå, utöver personal som saknar denna kompetens vid socialtjänstens missbruks-enheter och landstingets beroendevård.

Utvecklingsarbetet startar i början av november. Se separat inbjudan.

Kontaktperson på FoU-Nordväst:
jouko.lindgren@sollentuna.se

ASI

Arbetet med att utnyttja fördelarna med ASI fortsätter. Under våren 2009 har några kommuner beställt analyser av ASI-materialet utifrån sina behov och önskemål. Beställningarna som gjordes, från Sigtuna och Sundbyberg, är nu klara och resultaten presenteras i respektive kommun.

För närvarande pågår arbete med att undersöka missbrukarvårdens utfall med hjälp av de uppföljande ASI-intervjuerna (n = 149) i nordväst-kommunerna. Bland annat kommer utfallet inom öppen- och slutenvård att jämföras. Genom undersökningen går det att få en uppfattning om vilken effekt missbrukarvården i Nordväst egentligen har, samt om det finns några effektivitetsargument för det ökade utnyttjandet av öppen missbrukarvård. Undersökningen genomförs i samverkan med Institutionen för socialt arbete, Stockholms Universitet.

ASI-nätverk

2009-10-06: 13.30 – 16.00. ASI-ansvariga socialsekreterare i kommunerna har nätverks-träff. Lokal: FoU-Nordväst.

Nätverk Nordväst

2009-10-06: 14 – 16. Sektionschefer inom missbruksvården har nätverks-träff. Lokal: FoU-Nordväst.

Kontaktpersoner på FoU-Nordväst
anders.arnsvik@sollentuna.se
alexander.bjork@sollentuna.se

Socialpsykiatri

Med start september 2009 och fortsättning under 2010 genomförs utbildningsinsatser riktat till socialpsykiatriens personal med fokus på samverkan och utveckling av arbetet med personer med psykisk ohälsa samt samsjuklighet/komplexa vårdbehov.

Nordvästregionens öppenvårdspsykiatri och sju kommuner har tillsammans med två brukarorganisationer (IFS och RSMH/Sollentuna) startat ett utvecklingsarbete. Syftet är att öka förståelsen mellan olika grupper av anställda som möter människor med sammansatta behov på grund av psykisk ohälsa. Arbetet för målgruppen kräver också hållbart samarbete och varaktiga nätverk. För att nå dit startas detta som också ska ge underlag för gemensamt samverkansavtal. Projektet har en styrgrupp med representanter från både psykiatri och socialpsykiatri. Huvudman och medelförvaltare är Sigtuna kommun. Styrgruppen har anlitat FoU-Nordväst för genomförandet under fyra terminer med start v 38/2009. Totalt cirka 180 personer beräknas delta i programmet som genomförs i tre omgångar med 60 personer i varje. Programmet består av tre moment:

- *Psykoedukativ utbildning* (PPI)
- Föreläsning -förutsättningar för samarbete
- Heldagsseminarium: gemensamma, erfarenheter – personalen och brukare. Hur kan samarbetet utvecklas?

Arbetet syftar till att skapa en grund för ett gemensamt samverkansavtal.

Kontaktperson på FoU-Nordväst:
jouko.lindgren@sollentuna.se

Inventering/kartläggning

Inventeringen av behov hos personer med psykiska funktionsnedsättningar inom Nordvästområdet avslutades i maj (2009). Tre delrapporter

inom ramen för inventeringen har hitintills publicerats (Solna, Sollentuna och Sundbyberg) .

Nätverk

FoU-Nordväst ingår i ett chefsnätverk och ett nätverk för handläggare inom socialpsykiatri.

Kontaktpersoner på FoU-Nordväst

katarina.piuva@socarb.su.se

martin.aberg@sollentuna.se

Samverkan med institutionen för socialt arbete, Stockholms universitet

FoU-Nordväst har ett väl utvecklat samarbete med Institutionen för Socialt Arbete/Socialhögskolan vid Stockholms universitet. En del består i att forskare på olika sätt är knutna till FoU:s verksamhetsområden utifrån forskningsfält, en annan del är att socionomutbildningens tredje termin förlagts till FoU-Nordväst. Kommunernas medarbetare spelar en mycket betydelsefull roll i detta utvecklingsarbete och har en avgörande betydelse, genom att bidra med att handleda studenterna i den sociala praktiken.

Avslutande ord.....

Avslutningsvis – ett omfattande och tämligen utforskat utvecklingsområde vill FoU-Nordväst sätta mer i fokus: att tillsammans med socialtjänstens medarbetare formulera och dokumentera den erfarenhetsbaserade praktiken.

Till exempel: vad är psykosocialt stöd? Jan Blomqvist, professor vid SoRAD, har uttryckt det på följande sätt i rapporten "Att sluta med narkotika – med eller utan behandling":

"... många av de behandlingsmetoder eller arbetssätt som är vanligt förekommande i praktiken har inte varit föremål för kontrollerade studier... detta i sig är inte ett tillräckligt skäl för att diskvalificera dem."

(Blomqvist, 2002, s. 30)

Det innebär en stor men angelägen utmaning om vi tillsammans tar oss an arbetet med att utveckla formerna för att beskriva och utvärdera psykosocialt arbete i det sociala arbetets vardag. Ett första steg i den riktningen är, att inom socialtjänstens organisationer skapa utrymme för att reflektera över arbetet. Studiecirkelarna inom riktlinjearbetet fyllde en sådan funktion, vilket också många gav uttryck för. Forskare i socialt arbete understryker också att detta är en nödvändig förutsättning för att utveckla arbetet mot en evidensbaserad praktik (Bergmark et al., 2008; Oscarsson, 2006; 2009).

Andra nödvändiga byggstenar för att bygga upp kunskap om vad "beprövad erfarenhet" egentligen är, är att dokumentera arbetssätt och metoder samt att söka efter vad som ger effekt i "praktiken".

Den utmaningen står FoU-Nordväst berett att anta, om ni som arbetar med dessa frågor själva också är beredda att göra det.

Ann Palm, FoU-chef

Anders Arnsvik, FoU-medarbetare

FoU – rapporter 2009

Med familjen som målgrupp – utvärdering av familjebehandlande insatser i sju nordvästkommuner åren 2006 – 2008

Sammanställning av ASI-intervjuer i Nordväst. jämförelser mellan kön, ålder, missbruks-grupper och nordvästkommunerna.

Att inte släppa taget. En utvärdering av SAM-teamet – ett Case-Manager projekt (reguljär verksamhet) i Järfälla, Upplands Bro 2006 -2008

Uppföljning av Evidensbaserad missbruksvård i Upplands Väsby

Riktlinjeprojektet i Nordväst

– Information finns på hemsidan -

www.fou-nordvast.com